

Constantin Teleagă

Moartea lui Avram

EDITURA



- **T**rebuie să te internezi de urgență în spital!
Doctorul, un ins bătrân și gras, mă privea chiorâș cu niște ochi întunecați acoperiți de sprâncene stufoase. Un calm olimpic sălășluia în mine, în timp ce-mi admiram ironic pielea gălbuie care-mi modela coastele. O fi adevărat?

- Aș putea să mor, domnule doctor?

- Te trimit la un ftiziolog bun. N-ai nicio grijă!

Cu ochelarii cocoțați pe vârful nasului, mâzgălea un dreptunghi de hârtie albă dintr-un carnet aflat pe birou, alături de stetoscop. Rupse hârtia și mi-o întinse cu un gest domol.



În drumul spre spital, cu desaga în spinare, mă gândeam că viața mea se învârtea într-un cerc. Abia ieșit din spital, mă trezeam în închisoare, ieșit din închisoare, mă întorceam la spital. Gândul acesta trecu repede. Lăsând totuși în urma lui ideea că mă transformam într-o concretizare a „negării negației”, legea dialectică grație căreia fiecare buclă a dezvoltării o repetă pe cea precedentă la un nivel superior, ducând istoria în mod automat spre socialismul multilateral dezvoltat. Rămânea să-mi dau seama în ce consista superioritatea celei de a doua bucle din viața mea...

Un doctor tânăr m-a examinat sumar și m-a instalat într-un salon unde conviețuiau vreo alți zece bolnavi... Teritoriul mi-era cunoscut. Sforăitul și râgâielile tovarășilor mei de salon nu mă deranjau prea mult. Cel mai activ dintre ei, culcat alături

de mine, un bolnav în vârstă care tușea și scuipa fără să se oprească, mă incomoda mai tare. În plus, conversația sa era mai primejdioasă decât bacilii pe care-i răspândea în jurul lui. Chiar din prima zi, aducându-mi la cunoștință că făcuse 12 ani de pușcărie, a început să-mi povestească amintirile lui de ocnă. Ele nu se terminau niciodată prea bine: în ajunul eliberării, tovarășul lui de celulă scrisese pe peretele latrinei PCR = rahat și se alesese cu 5 ani suplimentari de pârnaie; acuzat de instigare pentru că propusese etatizarea colectivei unde lucra, un țăran o găsisse, la întoarcerea lui din pușcărie, transformată în fermă de stat model; un deținut lunatic nu scotea o vorbă tot anul, dar, inevitabil, în ziua de Lăsata Secului începea să urle că americanii aterizau pe acoperișul închisorii și se alegea de fiecare dată cu o prelungire de o jumătate de an...

Eu ascultam fără să fac comentarii. Pacienții din jur se făceau că nu aud. Pălăvrăgeala bătrânului țicnit ne putea aduce tot felul de neplăceri. Din fericire, a treia zi după instalarea mea în salon bătrânul a dispărut în timpul nopții și dus a fost. O infirmieră ne-a spus că l-au cazat într-o rezervă pentru că ginerele lui era un om important.

În aceeași zi am avut surpriza să-l revăd pe Mitică. Aflase probabil de la Pleșa că m-am îmbolnăvit. Eram bucuros să-l revăd și în același timp mă traversa un fior de neîncredere.

– Nu-ți face griji, bătrâne, e o boală de sugar, ca scarlatina sau rîia, se vindecă repede și nu doare.

– Repede? Mi-au spus că fără doi ani de sanatoriu mă curăț.

– Hm! Chiar repede, repede, nu!, dar șederea într-un sanatoriu nu este decât o convalescență lungă la aer, clămpănești bine, faci siestă, te plimbi prin pădure, uiți de toate și de tot...

– De unde ai aflat că m-au internat în spital?

Întrebarea mea l-a pus vizibil în încurcătură. S-a pierdut în explicații lungi și inutile: venise în seara precedentă la mătușă-mea să mă invite la o bere, o vecină îl pusese la curent cu evenimentul, dar nu știa ce se întâmplase cu mine; atunci telefonase la amicul său... care-l informase că eram internat... Apoi, reîncepu să peroreze cu privire la boala mea care devenise un moft din punct de vedere medical, trecu în revistă cunoștințele sale care suferiseră de aceeași afecțiune, îmi făcu promisiunea că mă va vizita des...

Fără să știu de ce am schimbat vorba și i-am pus o întrebare la care aparent nu se aștepta: cum reușise să vină să mă vadă cu toate că nu era zi de vizită. Mi-a răspuns cu un zâmbet suav că îl cunoaște foarte bine pe profesorul Zaharia, șeful serviciului, care i-a promis să se ocupe personal de cazul meu... În sfârșit, fără legătură cu subiectul discuției, se interesează de moartea mătușii mele și mă întrebă din ce cauză.

– A murit! Așa cum o să murim toți...

Filozofia mea de doi bani pare să-l inspire:

– Să se odihnească în pace în lumea dreptilor!

În gura lui, această formulă rituală îmi păru necuviincioasă. În general nu pierdea ocazia să-și bată joc de bigoți și papistași.

– Îți mulțumesc că ai venit să mă vezi, Mitică, dar vizita ta încalcă regulamentul spitalului și nu-mi place să profit de privilegii.

Se ridică încet de pe scaun, ușor jenat de remarcă mea, și se pregătește de plecare.

– Ai dreptate, nici eu nu am dreptul să profit de privilegii, tocmai pentru că îl cunosc pe profesorul Zaharia.

– Vezi?

– N-ai nevoie de nimic? Aș putea să-ți aduc niște fructe. Strugurii sunt minunați anul ăsta. Din cauza secetei...

– Mulțumesc, n-am poftă de struguri!

– I-am cerut profesorului să te pună într-o rezervă. Ai putea să te odihnești mai bine. Să citești dacă ai poftă...

Mă grăbesc să spun „da”. El surâde. Îmi face un semn cu mâna, deschide ușa... Mi-e rușine că am acceptat așa ușor. Și acum, după ce a plecat, mi-e ciudă pe mine că l-am tratat suspicios, cu răceală, atunci când el venise cu cele mai bune intenții.

A doua zi am intrat în posesia rezervei. Se terminase cu gemetele nocturne care îmi aminteau de promiscuitatea închisorii. Prin fereastră zăream o parcelă de grădină înflorită. Am ațipit în plină zi ascultând concertul păsărelelor. M-a trezit infirmiera care-mi aducea micul dejun. Ca prin farmec, mâncarea se schimbase: cremă de morcovi, grătar cu cartofi prăjiți, desert. Mă gândeam cu recunoștință la Mitică. Doar regretul că-l cicălisem îmi strica pofta de mâncare.

La vizita de seară, un medic bătrân și deșirat era însoțit de doctorul care se ocupa de rezerva mea și de o numeroasă suită. Am ghicit imediat că era vorba de profesorul lui Mitică. Fără menajamente, începu o diatribă vehementă împotriva neglijenței de care dădusem dovadă:

– Tinere, ai reușit o magnifică performanță. Ți-ai transformat plămânii în ciur.

Etalase clișeele radiologice pe sticla ferestrei și se delecta trecând în revistă cavernele pe care le posedam cu o mare doză de inconștiență. Explica suitei, care se chiora respectuoasă, necesitatea unei curățenii generale.

– Există o singură soluție: să scoatem tot putregaiul ăsta și să încercăm să izolăm partea care rămâne și care are aerul de a fi relativ sănătoasă.

Cu o mână enormă și osoasă tăia la dreapta și la stânga, ca un măcelar într-o hală de abator, continuând să-mi facă morală.

– N-am mai văzut așa ceva! Fagure de miere și mușuroi de furnici. Cum te-ai descurcat, omule, să înfrățești atâtea gănganii?

Negarea negației... Ideea că viața mea dobândise un caracter ciclic reapăruse obsedantă, în timp ce profesorul Zaharia își continua cu zel monologul.

– În plus, ai prins de coadă un bacil ca-n poveste. Acum douăzeci de ani, ai fi murit în trei săptămâni, după câteva ofuri de fecioară... Câți ani aveai acum douăzeci de ani? Trei... Să dai ortul popii de tuberculoză la trei ani! (schiță un rânjet profesional, căci perspectiva părea să-l amuze). Norocul dumitale a fost că Domnul Waksman a inventat streptomicina...

O să te operăm deci mâine, domnul meu. Repede și bine, pentru că nu avem mult de lăsat...

– Nu mai putem aștepta? am întrebat eu cu voce stinsă.

– Nu! Nu se poate, decretă reverențios un doctor tânăr, aruncând o privire triumfătoare spre profesorul Zaharia.

– Nu vreau operație!

O tăcere monumentală se instalează în rezerva mea ticsită de specialiști... Nu puteam însă să le explic că punerea lor în scenă îmi era cunoscută, că refuzam ca evenimentele să urmeze șerpuitor cursul lor fatal, încâlcindu-mi din nou firul vieții pentru a mă transforma într-o jucărie a destinului.

– De ce refuzi operația?

N-am binevoit să răspund, sub privirile indignate ale asistentei. La ce bun?

– Uită-te aici, omule!

Apropiindu-se de patul meu cu un clișeu în mână, profesorul avea aerul unui expert în artă care prezintă unui profan o capodoperă pe care acesta n-o va înțelege, dar care trebuie arătată, mai puțin pentru importanța intrinsecă a operei, cât pentru a sublinia importanța celui care o pune în valoare....

– Pot să te asigur, domnul meu, că în treizeci de ani de practică medicală nu am mai văzut o cavernă de asemenea dimensiuni. Și nu e totul. Plămânul dumatăle drept are, așa cum ar trebui să știi, doi alți lobi... și din nefericire o mulțime de alte găuri...

– Nu accept operația!

Vocea mea era calmă și sigură. Nu aveam intenția să cedez oricare ar fi fost riscul pe care îl comporta refuzul meu, oricât de mare ar fi fost mărimea cavernelor care îmi ciuruiau plămânul. La ce bun să mă explic? În orice caz, ei nu ar înțelege nimic, pentru că nu puteau înțelege. Indignat de repetarea refuzului, profesorul Zaharia mă privea încrunțat:

– E ultimul dumatăle cuvânt?

– Da!

– Ei bine, va trebui să iei totuși o hotărâre definitivă până mâine. Dacă nu te operezi pleci din spital.

Vocea suna puțin fals, ca un instrument al cărui sunet alterat este perceptibil doar urechilor avizate. Ieșise cu un pas vioi, aproape alergând, trăgând după el gloata stupefiată.

A doua zi nu mi s-a făcut onoarea vizitei clasice. Infirmiera mă preveni că nu aveam voie să vorbesc. Eram oare pedepsit? Treaba lor. Eu mă simțeam excelent. Mâncarea continua să fie bună și o mâncam cu poftă, fără să nutresc cel mai neînsemnat gând morbid. Nu mai aveam dreptul la vizite... Infirmiera venea dimineața, apoi seara, îmi punea termometrul sub braț. Eu respectam consemnul și nu rosteam un cuvânt. Jocul tăcerii părea s-o amuze, dar după o săptămână simțeam totuși nevoia să vorbesc.

– Te-am botezat Ana, ăsta ți-e numele?

– Nu! mă cheamă Irina. Prietenii îmi spun Ina.

– M-am înșelat cu o vocală. De altfel Ina sună mai bine.

– Mie-mi place.

- Eu aş vrea să-ţi spun Ina-Irina, îmi plac numele compuse.
- Aşa-mi spune tata, răspunse Ina-Irina, izbucnind în râs.

Idila mea cu Ina-Irina începuse deja când am primit scrisoarea lui Mitică. În fapt, o simplă carte poştală. Îmi reproşa tăcerea. De ce nu-l informam de starea mea? De ce mă certasem cu profesorul? I-am răspuns, tot printr-o carte poştală, că boala îmi interzicea orice efort, că trebuia să evit chiar să scriu, dar că starea sănătăţii mele era pe calea cea bună...

În aceeaşi seară profesorul îmi făcu, în sfârşit, onoarea unei vizite. Sprijinit de bara patului şi clătinându-se ca şi cum ar fi vrut să mă legene, mă întrebă cu bonomie:

- Cum o duci, domnul meu?
- Mai bine decât atunci când voiati să mă curăţaţi.

Eram ironic fără intenţie. Ochii gri ai Irinei exprimau teama iobagului terorizat de biciul boierului, dar boierul îşi lăsase de astă dată bisturiul în teacă şi nu era mânios.

- Am insistat din prietenie pentru Mitică. El... m-a rugat dar, deoarece nu ai încredere în mâinile mele, te depun în mâinile Providenţei. În aşteptarea verdictului, ţi-am găsit un loc într-un sanatoriu mai răsărit.

Mă privi fix preţ de câteva secunde, vizibil afectat de soarta pe care Providenţa mi-o rezerva, apoi se legănă de două sau trei ori cu mâinile crispate pe bara patului, îmi întoarse spatele şi ieşi cu mersul lui săltăreţ.



Ambulanţa în care am fost îmbarcat a doua zi era o Volgă neagră, lungă şi lucioasă ca un dric de lux pentru ştabi.

- Vă duceţi în raiul ofticoşilor, îmi spuse asistentul profesorului, însoţindu-mă până în spatele dricului care mă înghiţi cu tot cu targa pe care zăceam.

După ce mașina a ieșit din oraș, o groasă perdea cenușie mă împiedica să văd peisajul. Mai sus, printr-un spațiu îngust puțin degajat întrezăream o bucățică de cer, un cer gri, fără nicio nuanță de albastru, un cer de înmormântare, dar ne îndreptam spre rai... Timp de câteva ore am ascultat zgomotul monoton al motorului, privind cerul acesta care poate mă aștepta. Infirmiera care mă însoțea adormise. Ceafa cărămizie a șoferului se profila pe asfalt. După un timp, în mod imperceptibil, ceva se schimba. Prin fereastra întredeschisă pătrundea un tovarăș nou al acestei lungi călătorii cenușii: muntele. Perdeaua mă împiedica să-l văd, dar îi simțeam apropierea, îi desenam în minte conturul, îi coloram cu verde colinele și-i presăram cu nea culmile. O împletire armonioasă de culori, de forme, de prospețime îmi pătrundea sufletul. Și în timp ce ambulanța explora cu zor labirintul văilor umede, escalada pantele muntelui invizibil și misterios, eu îi simțeam prezența în nări.



Dintr-odată s-a aprins o altă lumină și zgomotul sec al întrerupătorului mi-a răsunat în craniu, ca o lovitură de ciocan pe o piatră. O infirmieră aducea un lighean curat și-l punea în rezervă, lângă pat. Într-un alt lighean, pus în echilibru instabil, pe pat, alături de mine, întrezăream lichidul roșu închis care contrasta cu petele decolorate de pe cearcaș.

Totul începuse după-amiază, în timpul siestei.

La început, obișnuit cu valul cald care avansa spre gură, îl așteptam cu o curiozitate amestecată de nerăbdare, dar fără teamă. Așa cum îți aștepți un prieten vechi care s-ar fi putut schimba de la ultima întâlnire. Și într-adevăr animalul târâtor pe care-l consideram ca pe un prieten nu mai era același ca ultima dată.

O infirmieră tânără cu tenul măsliniu îmi observa respirația, apropiindu-mi la momentul oportun ligheanul alb de bărbie. Valul sărat avansa; în momentul în care îl simțeam în gât, auzeam sforăitul satisfăcut al fiarei. Insațiabilă, ea aspira ultima mea gură de aer... Mă scufundam. Când reveneam la suprafață, aceiași ochi negri, lunecoși, mă fixau cu o expresie de durere... Ea îmi ștergea buzele cu un tampon de vată. Dacă aș fi putut vorbi, i-aș fi cerut să plece, să mă lase în pace. Ochiul ei care exprimau o milă nesfârșită mă exasperau. În spatele ei forfoteau alte infirmiere cu gesturi moi și voci care susurau neîntrerupt. Din când în când un cap de bărbat apărea în câmpul meu vizual, aproape, tot mai aproape, până când trăsăturile feței se turteau ca reflectate într-o oglindă deformantă. Când capul se retrăgea, fața își recăpăta aspectul normal și îl recunoșteam pe doctorul rotofei care mă întâmpinase în holul sanatoriului când sosisem.

Apoi capul și trăsăturile dispăreau încetișor într-o ceață alburie. Mă apropiam din nou de o gaură neagră. Auzeam o respirație precipitată, grăbită, avidă, însoțită de o voce:

– Nu vă mișcați... rămâneți așa!...Respirați normal, ce Dumnezeu! Nu este grav... trece... normal... normal... Ce dracu', nu mă auziți?

Întrezăream mai multe siluete albe care se agitau împrejurul meu; auzeam sforăitul fiarei; simțeam cum urcă spre gură... Așteptam gaura neagră unde să mă adăpostesc. Apoi, după un moment care ar fi putut dura o eternitate, ieșeam în plin soare, o bucată de aur galben strălucind în imensitatea albastră. Tot universul devenea galben, ondulându-se la nesfârșit spre orizont. O viziune care mi-a rămas gravată în memorie sub formă de trei versuri inepte:

„Și mă voi culca
într-o zi de vară
într-un lan de grâu”.

Nu mi-am putut explica niciodată de ce, în momentul în care mă apropiam de neant, imaginea morții se îngemăna cu viziunea corpului meu însângerat, zăcând în mijlocul unui lan de grâu care se ondula la infinit sub un cer azuriu.



Biblioteca se afla într-un conac somptuos, înconjurat de un parc, unde printre buruieni se înălțau spre cer câțiva arbori desfrunziți, dar maiestuoși. Deasupra intrării trona o marchiză al cărei cadru de fier ruginit stătea să cadă. Urcând scara, însoțit de funcționarul de la primărie care trebuia să-mi dea în primire, îmi imaginam caleștile elegante de odinioară care se opreau sub marchiză și rochiile foșnitoare, ridicate de mâini îmbrăcate în mătase, care coborau cu grijă... Salonul de la parter devenise sală de lectură. Plafonul pictat era scorojit pe alocuri, dar o lustră magnifică de cristal atârna ca prin miracol în mijlocul lui. Probabil că nu găsisese amatori din cauza dimensiunilor... Câteva scaune, o masă schiloadă, un fotoliu zdrențăros, parchetul cu lamelele descompletate dădeau locului un aer de mizerabilă boemă de lux.

– Consiliul regional trebuie să aloce fonduri pentru ca să putem cumpăra mobilă...

Fraza jenată a funcționarului de la primărie îmi aminti de surâsul stingher al lui Mitică în timp ce-mi spunea că nu mai lucrează la uzină și că acceptase un post la Consiliul regional. Nu precizase ce post și nu l-am întrebat. El începuse să vorbească de viitorul meu profesional: „Aș putea să-ți găsesc un locșor bun în teritoriu, dar te-ai simți destul de repede izolat. Te-ai plictisi. Tu ești un animal citadin. Ar fi ridicol să renunți la buletin. Am să-ți găsesc un job în Capitală”. Și, foarte sigur de el, mă întrebă care-mi erau preferințele. Luându-l în serios,

i-am spus – nu fără un zâmbet sceptic – că aş vrea un post de bibliotecar. Cu speranța că voi putea să-mi reiau, mai târziu, studiile. Dar, spre surprinderea mea, înainte de a pleca din Capitală, Mitică mă anunță că fusesem deja numit și că trebuia să telefonez unui tovarăș, pe nume Pleșa, la Consiliul Municipal, pentru confirmare. Nu l-am crezut decât pe jumătate. Acest noroc subit mi se părea nemeritat și continuam să lucrez pe șantier, amânând de la o zi la alta confirmarea ipotetică pe care trebuia s-o furnizez tovarășului Pleșa. Primăvara se apropia, vremea se încălzise, munca pe șantier îmi părea mai ușoară, dar, brusc, răceala pe care o cultivasem cu grijă pe timpul iernii se agravă. Febra creștea în mod inexplicabil, în pofida leacurilor de tot felul pe care mătușa-mea mă obliga să le înghit zilnic, dimineața și seara. Ea insista să cheme un prieten doctor pe care-l cunoștea de 50 de ani. După două zile de jalnice tergiversări, am sfârșit prin a accepta.

După ce m-a consultat, întorcându-mă pe toate părțile, lipindu-mi stetoscopul până și pe buric, prietenul doctor începu să îngâne câteva înjurături în barbă, printre care n-am reușit să deslușesc decât invectiva: „neisprăviții ăștia nemernici de la dispensar”, apoi, fără să se uite la mine, se retrase cu mătușa-mea în încăperea alăturată. N-am apucat să regret prea mult că am acceptat „consultația”, prietenul-doctor, însoțit de prietenă, și-a făcut reapariția, mi-a dat mâna și mi-a zâmbit diafan cu o politețe de diplomat, murmurând: „sunteți un tânăr de mare viitor”, și s-a îndreptat spre ușă urmat de mătușa-mea, care părea tulburată. Întorcându-se din culoar, ea trase după ea ușa cu o încetineală suspectă, ca și cum s-ar fi gândit dacă nu era preferabil să nu intre, apoi apropiindu-se de măsuța pe care depusese punga cu medicamente începu să le scoată pe rând murmurând: „Nu este nimic grav, dragul meu, nimic grav... Dar va trebui să faci neapărat o radiografie... cât mai repede...”

În dimineața zilei următoare, mă pregăteam să mă execut; vorbisem deja cu șeful de șantier spunându-i că voi întârzia, când poștaşul se prezentă la ușă cu o scrisoare „expres”. Cine putea să-mi scrie o scrisoare „expres”? Expeditorul nu era menționat pe plic, dar scrisoarea venea de la Mitică. „Refuz să înțeleg, îmi scria el, de ce nu telefonezi odată la Consiliul Municipal, tovarășului Pleșa. I-ai uitat poate numele. Ești ridicol! O asemenea ocazie nu se va ivi prea curând. Te conjur să te duci imediat!...”

Scrisoarea lui Mitică era o filipică indignată, care îmi ordona să mă duc urgent să-l întâlnesc pe numitul Pleșa. Îmi fixase o întâlnire cu el în aceeași după-amiază.

La sediul Consiliului Municipal, tovarășul Pleșa, un zdrahon cu părul roșcat și cu aerul unui cowboy rătăcit pe meleaguri străine, îmi strânse mâna cu o vehemență care îmi amorti degetele, apoi, fără să piardă timpul, îmi întinse formularul pe care trebuia să-l completez. Am simțit mângâierea vântului rece al disperării. Mi-am dat seama că nu mă gândisem la acest obstacol de neocolit: completarea formularului. Îmi pierdusem simțul realității. Uitasem cum funcționează lumea, îmi meritam soarta.

– Știți... eu tocmai am ieșit din închisoare!

– Îți cunosc biografia pe de rost. Prietenul dumitale Mitică mi-a povestit... Nu ești singurul, îmi răspunse Pleșa cu un aer amuzat...

Instalarea mea ca bibliotecar a avut loc a doua zi. Funcționarul primăriei m-a condus prin clădire, plângându-se de starea ei deplorabilă, apoi m-a amețit cu explicațiile privind utilizarea fișierului, procedura de recuperare a cărților nerestituite, înregistrarea celor care soseau de două ori pe săptămână, mi-a încredințat cheile și m-a lăsat singur. Am rămas singur în sala de lectură, cu cărțile care tapisau pereții până-n

plafonul scorojit. Focul pâlpâia domol în șemineul impozant de marmură. Îngrijitoarea trecuse de dimineață ca să-l aprindă. Totul în jur era luminos, pașnic. Am împins fotoliul aproape de șemineu și m-am așezat în el. De cât timp nu mai încercasem sentimentul acesta de pace sufletească, de calm...?

Primul meu client, un băiețuș cu ochii de veriță, se tot scuza pentru că mă trezise:

– E din cauza parchetului... știți, a parchetului care scârțâie. Eu nu voiam să vă trezesc, dar parchetul a scârțâit... Ușa era deschisă și eu voiam doar să-l văd pe noul bibliotecar.

– Eu sunt noul bibliotecar.

– Dumneavoastră sunteți noul bibliotecar!

Puștiul se uita la mine cu ochii mari, neîncrezător. Probabil că într-adevăr nu aveam deloc aerul unui bibliotecar, dar cum trebuie să arate un bibliotecar?

Voiam să-l întreb, dar pașii lui tropăiau deja, grăbiți, pe scări... Nimeni altcineva nu mă deranjă în prima mea zi de slujbă.

Dar a doua zi, informați că biblioteca se redeschisese, locuitorii cartierului începură să mă viziteze. Erau, în majoritate, oameni în vârstă, la pensie, sau copii de școală. Cel mai adeseori ei veneau seara. Restul zilei citeam... Bulimia de lectură de care suferisem în copilărie părea să reînvie, după o lungă perioadă de post mai mult sau mai puțin forțat. În general, luam cu mine acasă cartea începută și, prefăcându-mă că vreau să dorm, ca să nu mă ciorovăiesc cu mătușa-mea care-mi supraveghea cu cerbicie timpul consacrat somnului, așteptam să se culce, apoi reaprindeam lumina și începeam să citesc.

Câteva săptămâni de lectură intensivă trecură astfel. Încetul cu încetul lumea reală nu se mai profila decât ca printr-o ceață, iar oamenii pe care-i întâlneam la bibliotecă sau pe stradă

aveau adeseori o stranie asemănare cu personajele pe care le întâlneam în cărțile citite în ajun. Ajunsesem să dorm două sau trei ore pe noapte, dar nu simțeam nicio oboseală. În schimb, căzusem pradă unei reverii aproape neîntrerupte, cu schimbări bruște de subiect, de imagini, de culori... Imediat ce încetam să citesc, uneori chiar în timpul unei lecturi, începeam să am viziuni curioase și greu explicabile: la bibliotecă, pe stradă, acasă. Cel mai adesea, aveam impresia că povestea pe care tocmai o citisem se petrecuse aievea, în cursul vieții mele, și că autorul nu făcea decât să o repete: plagiat înconștient pentru care îi eram recunoscător, pentru că altfel nu mi-aș fi putut recunoaște propria mea creație. Alteori, îmi aminteam de fapte, locuri sau personaje, fără să știu, în pofida eforturilor de memorie pe care le făceam, dacă lucrurile se petrecuseră în realitate sau nu erau decât simple vise. Una dintre aceste reverii revenea periodic, cu o frecvență obsedantă:

Eram într-o casă pierdută în mijlocul pădurii. Mirosea frumos. Un parfum subtil de lucruri vechi, dar îngrijite, și de mere coapte. Revedeam dulapurile masive mâncate de carii, pline de piei de oaie și de căciuli mițoase, patina lucioasă a bufetelor pline de farfurii de faianță cu desene caraghioase, ouăle încondeiate cu motive geometrice... Un cuplu în vârstă împreună cu un copil locuiau în această casă. Era iarnă și copilul – eram oare eu însumi? – asculta zgomotul produs de vântul care îndoia brazii și fagii din jurul casei, apoi, terorizat de urletele lupilor, alerga să se adăpostească în salon, unde era cald și unde gerul iernii nu pătrundea niciodată. Gutui galbene și mere roșii, strălucitoare ca fructele raiului, se înșirau pe mobilă. Cei doi bătrâni le priveau cu religiozitate, ca pe niște moaște prețioase. Băiețelul le mirosea parfumul care-i amintea de vremea frumoasă de vară sau de toamnă... Glasurile celor